

3. Сучасні засоби ІКТ підтримки інклюзивного навчання : навчальний посібник / [А. В. Гета, В. М. Заїка, В. В. Коваленко та ін.] ; за заг. ред. Ю. Г. Носенко. Полтава, 2018. 261 с.

Коваленко В. В.,

канд. пед. наук,
старший науковий співробітник відділу хмаро орієнтованих систем інформатизації освіти,
Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України,

Мар'єнко М. В.,

канд. пед. наук,
старший науковий співробітник відділу хмаро орієнтованих систем інформатизації освіти,
Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України,

Сухіх А. С.,

канд. пед. наук,
канд. пед. наук,
старший науковий співробітник відділу хмаро орієнтованих систем інформатизації освіти,
Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України.

РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ З ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ТЕХНОЛОГІЙ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ

Актуальність даної теми зумовлена недостатнім використанням у вітчизняній освітній практиці електронних технологій для оцінювання результатів навчальної діяльності учнів.

Також, актуальність пов'язана зі здійсненням ґрунтовного аналізу та з'ясуванням основних тенденцій щодо підвищення якості шкільної освіти за результатами міжнародного моніторингового дослідження PISA–2018 [3], зокрема, необхідністю розвитку цифрової компетентності вчителя щодо оцінювання навчальних досягнень учнів.

Україна у 2018 році вперше приєдналася до PISA, і відтепер ми маємо більше знань про те, якою є наша загальна середня освіта, чого потребують наші учні та які фактори допомагають їм бути успішнішими. У звіті проаналізовано результати України в PISA–2018. Метою української освіти, за результатами України в PISA–2018 – максимально використати отриману інформацію для того, щоб зробити нашу освіту кращою для кожного учня та учениці, будувати реформу навколо їх потреб та можливостей [3].

На рис. 1 подано результати опитування у освітніх закладах України, що представлені у Національному звіті за результатами міжнародного дослідження якості освіти PISA–2018 [3].

В Україні 70 % керівників закладів освіти вважають, що в їхніх закладах недостатня кількість цифрової техніки та програмного забезпечення для навчання, водночас 80 % зазначають, що їхні вчителі / викладачі мають необхідні навички для роботи із цифровою технікою.

Заклади освіти у великих містах мають краще матеріально-технічне забезпечення, вищий показник наявності навчальних матеріалів і цифрової техніки та ІКТ, ніж заклади освіти, які розташовані в сільській місцевості та в маленьких містах.

Рис. 1. Результати опитування в освітніх закладах України [3]

Однією із основних умов поліпшення якості оцінювання навчальних досягнень учнів закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО), підвищення професійної компетентності щодо оцінювання навчальних досягнень учнів, розвитку інноваційних педагогічних технологій є впровадження методики розвитку цифрової компетентності вчителя щодо оцінювання навчальних досягнень учнів в освітній процес ЗЗСО. У зв'язку з цим, існує необхідність впровадження комп'ютерно орієнтованих методик розвитку компетентності вчителя у прикладних дослідженнях. Тому важливим наразі є обґрунтування та розроблення методики розвитку цифрової компетентності вчителя щодо оцінювання навчальних досягнень учнів, дослідження інноваційних моделей, принципів і методів їх формування та використання, визначення найбільш доцільних шляхів впровадження.

Проблема розвитку цифрової компетентності вчителя з використання електронних технологій оцінювання навчальних досягнень учнів належить до одного з першочергових завдань PISA. Про це свідчить низка урядових ініціатив різних країн та міжнародний звіт PISA–2018 Results «WHAT STUDENTS KNOW AND CAN DO», Національний звіт за результатами міжнародного дослідження якості освіти PISA–2018 [3].

На вивчення проблем формування інформаційно-комунікаційної компетентності (ІК-компетентності) як однієї з ключових компетентностей, що сприяє успішності навчання й професійного розвитку, спрямовані дослідження учених В. Ю. Бикова, А. М. Гуржія, Н. В. Морзе, О. В. Овчарук, О. М. Спіріна та ін. Процес підготовки і підвищення кваліфікації педагогічних працівників досліджений у роботах: В. В. Олійника, М. П. Лещенко, Л. І. Тимчук та ін.

Питання теоретико-методичних засад побудови моніторингових систем оцінювання якості загальної середньої освіти досліджують О. І. Ляшенко, Т. О. Лукіна, Ю. О. Жук, Л. С. Ващенко, А. В. Гривко, С. О. Науменко.

З огляду на значний педагогічний потенціал і новизну існуючих підходів до розвитку цифрової компетентності вчителя з використання електронних технологій оцінювання навчальних досягнень учнів, ці питання ще потребують теоретичних та експериментальних досліджень, уточнення підходів, моделей, методів і методик, можливих шляхів впровадження. Зокрема, практично не розробленими залишаються теоретико-методологічні аспекти визначення структури, функцій, засобів і технологій організації оцінювання навчальних досягнень учнів з використання електронних технологій.

Тема «Розвиток цифрової компетентності вчителя з використання електронних технологій оцінювання навчальних досягнень учнів» є новим та пріоритетним дослідженням, яке спрямоване на підвищення цифрової компетентності вчителя на сучасному етапі реформування освіти та передбачає розроблення методики розвитку цифрової компетентності вчителя щодо використання електронних технологій у процесі оцінювання навчальних досягнень учнів.

Членами Ради молодих вчених ІТЗН НАПН України проводилися дослідження з використання цифрових технологій у закладах освіти [1, 2, 4], на яких ґрунтується подальша робота з розв'язання зазначеної вище педагогічної проблеми.

Список використаних джерел

1. Popel (Marienko) M. V. Using Cocalc as a Training Tool for Mathematics Teachers' Pre-Service Training. *Information Technologies and Learning Tools*, 2018 Vol 68, № 6. P. 251-261. – URL: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/download/2404/1427> (Дата звернення 15.01.2019).
2. Коваленко В. В. Проблема розвитку компетентності педагогічних працівників з використання web-орієнтованих і мультимедійних технологій у педагогічній теорії і практиці. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 2017. № 1 (57). С. 189-206. URL: <https://journal.iitta.gov.ua> (Дата звернення 15.01.2020).
3. Національний звіт за результатами міжнародного дослідження якості освіти PISA-2018 / кол. авт. : М. Мазорчук (осн. автор), Т. Вакуленко, В. Терещенко, Г. Бичко, К. Шумова, С. Раков, В. Горох та ін. ; Український центр оцінювання якості освіти. Київ : УЦОЯО, 2019. 439 с.

4. Сухіх А. С. Модель формування здоров'язберезувального складника ІК-компетентності учнів основної школи. *Комп'ютер у школі та сім'ї*. 2016. № 8. С. 10-14.

Кравчина О. Є.,

науковий співробітник відділу компаративістики інформаційно-освітніх інновацій,
Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України

ФІНСЬКИЙ ДОСВІД ЗІ СТВОРЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВОГО НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ПІДТРИМКИ ВИКЛАДАННЯ ПІДПРИЄМНИЦТВА У ШКОЛІ

Заняття підприємництвом полегшують шлях до самовизначення та професійної орієнтації учнів, а розвиток лідерських якостей та емоційного інтелекту стає в нагоді людині в будь-якому колективі. Таким чином навчання підприємству є інвестицією в майбутній розвиток країни, а організація навчального середовища є першою необхідною умовою впровадження підприємницької освіти. Цікавим є досвід Фінляндії, яка використовує онлайн ресурси для підготовки вчителів з підприємницької освіти.

У Фінляндії всі школи державні і однакові, це лінійна структура, що не передбачає наявності привілейованих установ. Вчитель у фінській школі має розвивати в учня ключові навички, а саме: критичне мислення і вміння вчитися; уміння стежити за собою; комунікаційні навички; творчі навички; мультиграмотність; навички роботи з комп'ютером, мережами і інтернетом⁴ підприємницькі навички.

Для всієї країни розробляється єдина програма навчання, вона затверджується на рівні уряду. Міські (муніципальні) влади мають право вносити невеликі доповнення до національної програми, але не можуть змінювати її по суті.

Щодо підприємницької освіти, то ще у 2009 році Міністерством освіти та культури у Фінляндії опубліковано "Керівні принципи щодо підприємницької освіти" з метою посилення підприємницького духу серед фінів та для того щоб спонукати більшу кількість людей займатися підприємницькою діяльністю. Також в даному документі акцентувалася увага на тому що впровадження підприємницької освіти потребує взаємодії між різними формами освіти, бізнесу, організаціями, підприємствами, адміністративними та політичними особами, які приймають рішення, та сім'ями учнів та студентів. Це сприятиме розробці цілей та змісту освіти, створенню навчального середовища з підприємницької освіти[1].

Процес оновлення керівних принципів розпочався з 2016 року, підприємництво включається до навчальної програми базової освіти (ISCED 1 - початкова освіта, ISCED 2 – початкова середня освіта). Підприємницька діяльність як предмет інтегрована в міжпредметні теми, такі як "Особистий ріст" та "Громадянська участь та підприємництво". Деякі з нових тематичних компонентів нової навчальної програми середньої освіти (ISCED 3) - це активні громадянські відносини, підприємництво та трудове життя. Також декілька предметів наголошують та сприяють розвитку підприємницької компетентності (наприклад, громадянське навчання, математика та економіка).

Згідно з доповіддю Єврофонду «Підприємництво в Європі: цінності, ставлення, політика» підтримка підприємницької освіти - це наймасштабніший політичний захід, що проводиться на національному рівні у Фінляндії для просування підприємництва серед молоді. Фінський учень в середньому навчається підприємницькій діяльності протягом 12 років, ця програма навчання є частиною загальнообов'язкової системи освіти[2].

Міністерством освіти Фінляндії та Національною радою освіти була створена національна мережа YES Finland - організація, яка пропонує послуги для вчителів з підприємницької освіти, а також забезпечує послуги з розвитку підприємництва в школах та створення шкільних бізнес-мереж [3]. Дана мережа організовує заходи, семінари та навчальні програми на регіональному та національному рівнях та бере участь у розробці навчальних планів та стратегій щодо підприємницького навчання. А також дана мережа